

20.12.2018

Gles Oy
Janne Kuulasvuo

Viite: Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, saapunut 09.10.2018

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, GLES OY, MÄNTSÄLÄ AERO – LENTOKENTTÄ

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Gles Oy on 9.10.2018 saattanut vireille Mäntsälän Aero-lentokentän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta. Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman, ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella, arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Gles Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on Janne Kuulasvuo. Arviointiohjelman on laatinut konsulttitoimeksiantona Sitowise Oy, jossa yhteyshenkilönä on Timo Huhtinen. YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan ELY-keskus, jossa yhteyshenkilönä on Tuomas Autere.

Hankkeen sijainti ja kuvaus

Gles Oy suunnittelee uutta yleisilmailun lentokenttää Mäntsälään Vt 25 varrelle. Yleisilmailu kattaa toimintana mm. ilmakeuhusta, laskuvarjohyppy-, etsintä-, pelastus-, helikopteri- ja koulutuslentoja. Lentokentällä ei ole lennonjohtoa. Lentotoiminta tapahtuu näkölentösääntöjen mukaisesti (VFR), alle 300 m maanpinnan yläpuolella. Tätä korkeampi tila on varattu rahti- ja matkustajaliikenteelle, jollaista alueelle ei ole tulossa. Lennot painottuvat kesäaikaan, sillä talvisin päivän lyhyys ja sää rajoittavat VFR lentoa.

Lentokentän yhteyteen on suunniteltu rakennettavaksi lentokonehalleja, -tankkauspaikka, sekä oheistoimintoina mm. huoltoasema, kahvila, henkilöauto- ja rekkaparkki, lasten leikkipaikka, harrastustiloja sekä hakelämpölaitos.

Lasku hankkeesta vastaavalle 12 000 €. Maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä.

Hankealueen nykyinen maanpinnan taso vaihtelee välillä +80...+109 m ja alue tasataan louhimalla kalliota sekä maantäytöllä. Vaihtoehdosta riippuen kierrätysmateriaalia (kierrätysbetonia, tiiliä, kuonaa, sekä kaduilta kerättyä hiekoitussepeleä) tuodaan alueelle 0,5-2,04 miljoonaa tonnia (0,33-1,36 miljoonaa m³).

Hanke sijaitsee harvaan asutulla alueella ja hanke-alueelta on osittain poistettu puusto. Alueen itäpuolella on pelto, ympäröivä alue on muutoin pääosin metsää, jota Vt 25 halkoo. Mustametsän Natura 2000-alue, sijaitsee pääosin hankealueen ja valtatie 25:n eteläpuolella, ulottuen pieniltä osin hankealueen lounaiskulmaan.

Lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat noin 500 metrin päässä hankealueen koillis-, itä- ja länsipuolella. Lähiasutus ottaa vetensä talousvesikaivoista. Hankealueen koillisnurkan läpi kulkee Gasumin maakaasun runkoputki. Pohjois-eteläsuuntainen metsäautotie kulkee hankealueen keskeltä.

Hankkeen vaihtoehdot

Hankkeella on neljä toteutusvaihtoehtoa ja nollavaihtoehto.

Vaihtoehto VE 0 – Alueen tasaus ja muuttaminen pelloksi

Vaihtoehdossa VE 0 alue tasataan kaivamalla ja louhimalla korkeustasoon +90...+100 m, keskimäärin tasolle +95 m. Alueelta kaivettavan maa-aineksen määrä on noin 1 miljoonaa tonnia (1,5 miljoonaa m³), joka käytetään pääosin hankealueen ulkopuolella. Aluetta täytetään tuomalla alueelle rakentamisessa muodostuvaa puhdasta ylijäämäsavea 3 miljoonaa tonnia (noin 2 miljoonaa m³). Lopputilanteessa alueella on pelto, korkeustasossa +80...+100 m.

Hankealueen läpi kulkevan metsäautotien sijainti säilyy entisellään.

Vaihtoehto VE 1 – Pitkä kenttä ja kiihdytysrata

Vaihtoehdossa VE 1 vuotuinen lento-operaatioiden määrä on enintään 60 000. Yksi lento-operaatio sisältää yhden nousun ja yhden laskun. Pitkän kentän (kiitotie 1190 m) yhteyteen rakennetaan lentokonehalleja ja -tankkauspiste. Helikopterilentoja on arviolta 2 vuorokaudessa.

Kiitotie tasataan korkeustasoon +95 m. Kentän ja meluvallin rakentamisessa käytetään 2,04 miljoonaa tonnia (1,36 miljoonaa m³) kierrätysmateriaaleja.

Kentän yhteyteen rakennetaan huoltoasema, kahvila, henkilöauto- (656 paikkaa) ja rekkaparkki (noin 35 pysäköintipaikkaa), sekä lasten leikkipaikka. Lentokentän länsipäätyyn sijoitetaan kiihdytysajorata ja tapahtumakenttä, jossa järjestetään ulkoilmakonsertteja kesäviikonloppuisin. Länsipäätyä kiertää 10 m korkea meluvalli, jonka varaan voidaan rakentaa katsomo. Alueen koillisosaan rakennetaan ilmailuun ja moottoriurheiluun liittyviä harrastustiloja, sekä näiden tilojen lämmitysenergian tuottava hakelämpölaitos.

Hankealueen läpi kulkeva metsäautotie ohjataan kulkemaan alikulkutunnelilla kiitotien alitse.

Vaihtoehto VE 2 – Pitkä kenttä ja huoltoasema

Vaihtoehdossa VE 2 vuotuinen lento-operaatioiden määrä on enintään 40 000. Pitkän kentän (kiitotie 1190 m) yhteyteen rakennetaan lentokonehalleja ja -tankkauspiste. Helikopterilentoja on arviolta 2 vuorokaudessa.

Kiitotie tasataan korkeustasoon +95 m. Kentän rakentamisessa käytetään 1,46 miljoonaa tonnia (0,97 miljoonaa m³) kierrätysmateriaaleja.

Kentän yhteyteen rakennetaan huoltoasema, kahvila, henkilöauto- ja rekkaparkki (noin 35 pysäköintipaikkaa rekoille).

Hankealueen läpi kulkeva metsäautotie ohjataan kulkemaan kiitotien länsipäädyn ympäri.

Vaihtoehto VE 3 – Pitkä kenttä

Vaihtoehdossa VE 3 vuotuinen lento-operaatioiden määrä on enintään 5 000. Pitkän kentän (kiitotie 1190 m) yhteydessä on vain yksi lentokonehalli ja -tankkauspiste. Helikopterilentoja on arviolta 2 vuorokaudessa. Kentällä on läpilentokielto, eikä kentällä ole koulutuslentoja.

Kiitotie tasataan korkeustasoon +95 m. Kentän rakentamisessa käytetään 1,46 miljoonaa tonnia (0,97 miljoonaa m³) kierrätysmateriaaleja.

Hankealueen läpi kulkeva metsäautotie ohjataan kulkemaan kiitotien länsipäädyn ympäri.

Vaihtoehto VE 4 – Lyhyt kenttä

Vaihtoehdossa 4 vuotuinen lento-operaatioiden määrä on enintään 2 200.

Lyhyen kentän (kiitotie 690 m) yhteydessä on vain yksi lentokonehalli ja -tankkauspiste. Helikopterilentoja on arviolta 2 vuorokaudessa.

Kiitotien korkeustaso tasataan korkeustasoon +90 m. Kentän rakentamisessa käytetään 0,50 miljoonaa tonnia (0,33 miljoonaa m³) kierrätysmateriaaleja.

Hankealueen läpi kulkevan metsäautotien sijainti säilyy nykyisellään.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Uudenmaan ELY-keskus on 25.6.2018 antanut päätöksen (UUDELY/412/2018) YVA-menettelyn soveltamisesta hankkeeseen "Betonimurskeen käyttö helikopterikentän ja lentopaikan rakentamisessa ja kallion louhinta ja murskaus, Hirvikorpi, Mäntsälä, GLES Oy."

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Hankealueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Hankealueelle on vireillä Mäntsälän kunnan yleiskaava ja Uudenmaan

liiton Uusimaa 2050 maakuntakaava. Alueella ei ole vireillä asemakaavoja.

Valtatie 25 Hanko–Mäntsälä -kehittämisselvityksessä (2011), hankealueen kohdalle on osoitettu uusi keskikaiteellinen ohituskaista. Syksyllä 2018 on käynnistynyt Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualueella kehittämisselvityksen päivitys.

Destia Oy suunnittelee hankealueen pohjoispuolelle kiviaineksenottoa, mutta alueella ei ole voimassa olevia lupia. Hankkeilla voi olla toteutuessaan yhteisvaikutuksia.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat ja suunnitelmat

Yleisilmailun lentopaikan perustaminen edellyttää Liikenteen turvallisuusviraston (Trafin) luvan.

Lentopaikka ja ulkona sijaitseva moottoriurheilurata-toiminta ja polttonesteiden jakeluasemat vaativat ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) mukaisen luvan. Kiihdytyskilpailut edellyttävät ympäristönsuojelulain mukaisen ilmoituksen, ellei toimintaa ole sisällytetty ympäristölupaan. Hakelämpölaitos edellyttää ympäristönsuojelulain mukaisen luvan tai rekisteröinnin riippuen lämpölaitoksen tehosta.

Hankkeen edellyttämä kalliolouhinta lentokentän tai pellon tasaamiseksi edellyttää maa-aineslain (MAL 555/1981) mukaisen luvan. Maa-aineksen louhinta, murskaus tai jauhatus hankealueella edellyttää ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014 27 § Liite 1 Taulukko 2 kohta 7c) mukaisen ympäristöluvan, jos louhinta- ja murskaustoimintaa on vähintään yhteensä 50 päivänä. Haettavat maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella (MAL 4a§ ja YSL 47a§). Betoni- ja tiiliaineksen murskaus edellyttää ympäristöluvan, kun käsiteltävä määrä on vähintään 50 000 tonnia vuodessa. Samoin kuonan hyödyntäminen rakentamisessa (YSL 527/2014 27§, Liite 1, kohta 13f).

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 16 §:ssä on säädetty suunnittelutarvealueesta ja rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella saman lain 137 §:ssä. Rakentaminen suunnittelutarvealueella ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Rakennusten rakentaminen edellyttää MRL 125 § mukaisen rakennusluvan. Muiden rakennelmien, kuten mastojen, katsomon tai suurehkojen pysäköintialueiden rakentaminen edellyttää MRL 126 ja 126 a § mukaista toimenpidelupaa. Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisissa kaavoissa osoitettu alueen käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Maakaasun käsittelyn turvallisuusasetuksessa (MKA 551/2009) säädetään muun muassa louhinta- ja räjäytystöiden suorittamisesta maakaasuputkiston läheisyydessä. Lupahakemukset ja vaadittavat suunnitelmat toimitetaan Gasum Oy:lle.

Mikäli toiminta aiheuttaa vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:ssä mainittuja muutoksia pinta- tai pohjaveden laatuun tai määrään, tarvitaan toiminnalle vesilain mukainen lupa.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on 24.10.2018 ilmoitettu Mäntsälän Uutiset-lehdessä.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut nähtävillä 24.10.–26.11.2018 seuraavissa paikoissa:

Mäntsälän kunnantalo, Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä.

Internetissä: www.ymparisto.fi/GlesMantsalaAeroYVA

Ohjelmasta esitetyt mielipiteet ja lausunnot on tullut palauttaa kirjallisesti Uudenmaan ELY-keskukseen viimeistään 26.11.2018.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus tiistaina 30.10.2018 klo 17-20 Hirvihaaran kartanolla, Kartanonlenkki 56, 04680 Hirvihaara.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot seuraavilta tahoilta: Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Mäntsälän kunta, Hausjärven kunta, Hyvinkään kaupunki, Tuusulan kunta, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Metsähallitus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Museovirasto, Päijät-Hämeen maakuntamuseo/Lahden kaupunginmuseumuseo, Uudenmaan liitto, Gasum Oy ja Destia Oy.

Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 10 lausuntoa. Lisäksi lausunnon on jättänyt Suomen luonnonsuojeluliitto.

Arviointiohjelmasta annettiin 101 erillistä mielipidettä ja yhteisiä vetoomuksia. Näissä oli yhteensä 416 allekirjoittajaa.

Yksityishenkilöiden lisäksi mielipiteensä ovat jättäneet Hirvihaaran metsätien hoitokunnan puheenjohtaja, Järvenpään seurakunta, Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys ry, Ohkolan kyläyhdistys, Ohkolan metsästysseura ry, Arola-Jokelanseudun kyläyhdistys ry, Keski-Mäntsälän maamiesseura, Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojelu ry sekä muutama paikallinen yritys.

Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/GlesMantsalaAeroYVA. Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja mielipiteiden pääsisällöstä.

Yhteenveto lausunnoista

Yleistä

Katsottiin, että arviointiohjelma on pääosin laadukas suunnitelma vaikutusarvioinnin pohjaksi, ja että arviointimenetelmiä on pyritty kuvaamaan yksityiskohtaisesti.

Huomautettiin, että arviointiohjelmaan ei ole sisällytetty kaikkia YVA-tarvepäätöksessä esille tuotuja ja ennakkoneuvottelusta annettuja

mielipiteitä. Katsottiin, että aineiston esittämistapaa on mahdollista kehittää vertailtavuuden helpottamiseksi.

Tärkeimpiä tarkasteltavia teemoja ovat vaikutukset luontokohteisiin, liikenneturvallisuuteen, ihmisten asumisviihtyvyyteen sekä lähialueen eläintilojen toimintaedellytyksiin.

Hankevaihtoehdot ja vaikutusalueen rajaus

Korostettiin ylikunnallisten ja maakunnallisten vaikutusten arvioinnin tarkastelun tärkeyttä. Lentokenttätoiminnasta ja sen tarpeellisuudesta on tärkeää tehdä kokonaisvaltainen arvio suhteessa muihin, jo olemassa oleviin, kenttiin. Muutoin esitettyjen vaihtoehtojen määrä on riittävä.

Hankealueella jo aloitetut työt on keskeytettävä. Arviointiohjelmassa 0-vaihtoehtona esitetyille pellolle, esitetään todellisena vaihtoehtona ennallistamista metsäksi tai metsätalousalueeksi, kuten maakuntakaava ohjaa. Vaihtoehtoisena toteuttamisratkaisuna esitettiin alueen rakentamista muilla aineilla kuin kierrätysmateriaaleilla. Arviointiohjelmassa esitetyjä vaikutusalueita on tarkasteltava kunkin vaikutuksen osalta tarkoituksenmukaisella laajuudella.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Arviointiohjelmassa esitetyt alueelle tuotavat maa-ainemäärät on arviointiselostusta varten tarkistettava suhteessa leikkauskuviin, jotta vaikutukset pinta- ja pohjavesiin voidaan arvioida oikein.

Suunniteltu kaivokartoitus ja vaikutusten arviointi talousveden laatuun on tarpeellinen, mutta arviointiselostuksessa on hyvä tuoda esille myös mahdollisuudet korvaavan talousveden saantiin.

Hankkeen vaikutus hulevesien happamuuteen (pH) ja rakentamisaikaiseen kiintoainespitoisuuteen voi olla merkittävä. Hulevesien käsittely ja hulevesien vaikutukset Mustijokeen on selvitettävä tarkemmin. Myös rankkasateiden vaikutukset hulevesien määrään, purkuojan vesimäärään ja virtaamaan, sekä talousvesikaivojen veden laatuun, on tarpeen arvioida.

Luontovaikutukset

Korostettiin, että hankealue sijaitsee maakuntakaavan MLY-alueella, mikä tarkoittaa metsätalousvaltaista aluetta, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä. Maakuntakaavassa on hankealueen poikki osoitettu viheryhteystarve ja hankealueen vieressä sijaitsee Natura-alue.

Huomautettiin, että arviointiohjelmasta ei käy ilmi, miten hankkeen vaikutukset hankealuetta ympäröivään lähialueen luontoon selvitetään. Edellytettiin, että maakuntakaavan lähtökohdista YVA-selostuksessa on syytä tarkastella huolella vaikutuksia luontoon, yhtenäiseen metsäalueeseen ja eläinten liikkumiseen. Etenkin reunavaikutukset Mustametsän Natura-alueella tulee huomioida.

Melu- ja värinävaikutukset

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt (louhinta, murskaus) sekä toimenpiteet niiden vähentämiseksi on avattava arviointiselostuksessa.

Hankkeen vaikutusten tarkastelualueen laajuudet (100 m lähivaikutusalue ja 1,5 km vaikutusalue) ovat vaihtoehdoissa esitettyjen toimintojen kannalta liian pieniä eivätkä vastaa melun osalta tarkoituksenmukaista tarkastelualueita.

Arviointiselostuksessa on yksiselitteisesti kuvattava, mitkä konetyypit pitkän (1190m) ja lyhyen kentän (690 m) eri vaihtoehdoissa kenttää käyttävät ja mikä on suurin kenttää käyttävä konetyyppi. Samoin on yksiselitteisesti selvitettävä, minkä konetyypin mukaan melumallinnukset on laadittu. Arviointiselostuksessa on selvitettävä minkälaisella lupaprosessilla ja miltä viranomaistaholta kenttää käyttäviin konetyyppeihin voidaan toiminnan aikana hakea muutoksia.

Mahdolliset lentokorkeudet on esitettävä seudullisesti selkeästi, sillä lentokorkeutta voi rajoittaa Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyys. Tärkeää on tarkempi tieto lähestymissuunnista laajemmalla alueella kuin mitä arviointiohjelmassa on esitetty. Lentomelu leviää ylhäältä laajalle alueelle ollen erityyppistä, kuin maantason kohteiden melu ja matala matkalentokorkeus (<300 m) saattaa laajentaa arviointiohjelmassa esitettyä vaikutuksiltaan merkittävää melualueita.

Melumallinnuksiin liittyen arviointiselostuksessa on hyvä tarkastella esitettyä laajemmin eri vaihtoehtojen vaikutuksia koko kunnan äänimaisemaan ja sitä kautta asukkaiden asumisviihtyvyyteen.

Vaikka suurin melukuorma syntyykin nousujen ja laskujen aikana, virkistyskäyttöä häiritsevä melu on arvioitava nykyistä rajausta laajemmalla alueella, siinäkin tapauksessa, että melu ei ylitä terveydelle säädettyjä raja-arvoja. Lentokentän toiminnasta tai sen alueella järjestettävistä tapahtumista ei saa aiheutua meluhaittaa myöskään ympäröivien kuntien alueella.

Katsottiin tarpeelliseksi suorittaa meluarviointia arviointiohjelmassa esitetyn mukaisesti, määrittämällä hankkeeseen liittyvien toimintojen (lentoliikenne, kiihdytysajot, ajoneuvoliikenne, rakentamisen aikainen toiminta) lähtömelutasot ja melun leviäminen. Myös yöaikaan tapahtuva toiminta ja sen meluvaikutukset, taustamelutilanne päivä- ja yöaikaan ja sen vaikutukset melutasoihin sekä meluvallin vaikutus melutasoihin, on arvioitava selkeästi. Arviointiselostuksessa on esitettävä selkeästi melukarttoihin, onko kyseessä keskimelutaso vai hetkellinen maksimimelutaso.

Arviointiselostuksessa on syytä tarkastella myös konserttien ja tapahtumien meluvaikutukset ja lisätä meluvyöhyke 50-55 dB kiihdytysautojen melumalliin. Arviointiselostuksessa on hyvä tuoda esille, miten katsojat aiotaan suojata melulta kiihdytysajokilpailujen ja muiden ulkoilmatapahtumien yhteydessä.

Arvioitaessa sekä rakentamisen että toiminnan aiheuttaman melun vaikutuksia asutukseen ja loma-asutukseen, on tarpeellista tuoda selkeästi esille meluvyöhykkeittäin, asuntojen ja loma-asuntojen määrät, sekä melulle altistumisajat.

Arviointiselostuksessa on esitettävä ehdotus melun seurantatavoista ja lieventämiskeinoja joilla meluvaikutusta voidaan pienentää.

Rakentamisen ja toiminnan aikaisen tärinän osalta Gasum Oy on lausunut, että tärinän heilahdusnopeuden raja-arvo kaasuputkelle pohja- ja maanrakennustoissa on 8 mm/s. Tärinämittaus tehdään tarvittaessa valvojan päätöksellä ja vastaavat arvot sekä mittausohjeet räjäytystyöhön on esitetty Gasum Oy:n toimittamissa louhintaoppaissa.

Vaikutukset maankäyttöön

Lentotoimintaa tulee tarkastella suhteessa muuhun jo olemassa olevaan maankäyttöön. Arviointiselostuksessa on selvitettävä kaasuputken asettamat reunaehdot, etäisyyden ja putkeen kohdistuvan rasituksen osalta, sekä rajoitukset koskien maatäyttöä ja täyttökorkeuksia. Kaasuputken läheisyydellä työskentelyssä on huomioitava Gasum Oy:n ohjeistus. Kaasuputken sijainnin merkintöjen säilyminen maastossa on varmistettava. Eristämättömiä ja sähköä johtavia rakenteita ei saa asentaa maakosketukseen alle 20 m etäisyydelle maakaasuputkistosta, ilman asianmukaista eristystä.

Tulevaisuuden maankäytön osalta selvittämistä edellyttää myös mm. se, aiheuttaako lentotoiminta rajoituksia korkealle rakentamiselle esimerkiksi tuulivoimahankkeissa.

Koska hankealueelle ei ole laadittu kuntakaavaa, ovat voimassa olevat maakuntakaavat ohjeena laadittaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa tai ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueen käytön järjestämiseksi. Arviointiselostukseen tulee sisällyttää arvio siitä, onko kyseinen hanke maakunnallisesti merkittävä ja arvioitava eri vaihtoehtojen edellyttämää kaavasuunnittelua. Ainakin vaihtoehdot 1 ja 2 edellyttävät lentotoiminnan laajuuden ja kiihdytysradan puolesta maakunnallista kaavatarkastelua.

Arviointiohjelmassa on virheellisesti maininta Ohkolan osayleiskaavasta. Ohkolan osayleiskaavatyö ei ole käynnissä, vaan se on yhdistetty koko Mäntsälän kunnan yleiskaavatyöhön.

Liikenne- ja viestintäministeriön (2011) selvitys Helsingin seudun yleisilmailukenttien sijaintivaihtoehtoja koskien, on jättänyt Malmin korvaavan lentopaikan sijaintikysymyksen ratkaistavaksi maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa ei ole varausta lentopaikalle Mäntsälässä, joten hankkeen vaikutukset suhteessa muuhun jo olemassa olevaan lentotoimintaan ja näiden kenttien lentoreitteihin Uudellamaalla on arvioitava osana seudullisia vaikutuksia. Vaikutukset Helsinki-Vantaan lentoaseman lähestymis- ja nousureitteihin (ja melukäyriin), on arvioitava huomioiden luonnosvaiheessa olevassa Uusimaa 2050 – kaavassa esitetyt laskeutumisyöhyekäyrät.

Arviointiselostuksessa on huomioitava liikenneyhteyksien toimivuus Palokallion alueelle (Hirvihaaran Sukula, tila nro 505-403-3-16), jonne Destia Oy suunnittelee maa-aineksen ottoa, betoni- ja maa-aineksen käsittelyä sekä asfaltin valmistusta. Toimintaa koskeva lupahakemus on tarkoitus jättää vuonna 2019.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Arkeologisten inventointien perusteella alue on hyvin epätyypillistä kiinteiden muinaisjäännösten esiintymisen kannalta, eikä alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä. Hankkeeseen ei ole tarvetta liittää yksityiskohtaisempaa maasto- tai

arkistotutkimusta. Eri vaihtoehtojen mukaisista täytöistä ja meluvallista, on esitettävä perspektiivikuvat näkymäsuuntiin esimerkiksi valtatie 25:lle.

Vaikutukset liikenteeseen

Liikenteelliset vaikutukset on arviointiohjelmassa esitetty pääosin riittävällä tasolla ja liikennemäärien odotetaan kasvavan runkoverkkoon kuuluvalla vt 25:lla. Hankkeen toteuttamiseksi vaadittavat toimenpiteet vt 25:llä on selvitettävä, samoin eri vaihtoehdot liikennejärjestelyille ja liittymäratkaisuille.

Lentokenttäalueella harjoitettavasta toiminnasta ei saa poikkeus- ja onnettomuustilanteissakaan aiheutua haittaa tai vaaraa maantieliikenteelle tai valtatie käytölle. Hanke ei saa vaikeuttaa kulkua hankealueen pohjoispuolelle.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Lentokenttäalueelle suunniteltujen toimintojen vaikutukset lähialueen eläintilojen toimintaan on otettava huomioon.

Mäntsälän Hirvihaarassa sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Hirvihaaran ampumarata. Alueella toimii myös useita aktiivisia metsästysseuroja ja alueella harrastetaan mm. hirvenmetsäystä. Arviointiselostuksessa on selvitettävä, onko suunnitellulla lentotoiminnalla vaikutuksia näihin toimintoihin.

Arviointiselostuksessa tulee kiinnittää huomiota myös alueen sisäiseen turvallisuuteen, kuten lasten leikkipaikkaan.

Yhteisvaikutukset ja riskit

Lentopaikkahankkeen arviointiselostuksessa on huomioitava vaikutukset mahdollisiin Destia Oy:n ympäristöluvan tarkkailu- sekä lupavelvoitteisiin.

Hankealueen itäpuolella (> 1 km) sijaitsevalla Gasum Oy:n Mäntsälän kompressoriasemalla suoritetaan suunnitellusti kunnossapitotöitä, joiden aikana puhalletaan ulos kaasua. Ulospuhalluksen aikana alle 150 m lentokorkeudella lentäminen on kiellettyä, vaarallinen säde ulospuhalluksen ympärillä on tällöin 370 m. Suunnitelluista kaasun ulospuhalluksista menee aina ilmoitus aluelennonjohdolle. Järjestelmä voi aktivoitua myös prosessin häiriötilanteissa, jolloin turva-automaatio suorittaa automaattisesti ulospuhalluksia. Nämä ulospuhallukset eivät ole ennakoitavissa, jonka vuoksi Mäntsälän kompressoriaseman yläpuolista ilmatilaa ei tule käyttää lentokentän tarpeisiin.

Lentotoiminnassa on huomioitava lintutörmäysten vaara. Alueella on runsas linnusto.

Yhteenveto mielipiteistä

Yleistä

Esitettyjen mielipiteiden perusteella hanketta vastustettiin laajalti perustuen etenkin haitallisiin vaikutuksiin pinta- ja pohjavesiin, lintuihin ja muihin eliöihin, metsäalueiden pirstoutumiseen, liikenteen ja melun lisääntymiseen, sekä ihmisten elinolojen muutoksiin, tonttien arvon

laskuun ja lähialueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien heikkenemiseen. Hankkeen vaikutukset nähtiin laaja-alaisina ja haitallisina ympäristön kestäväälle kehitykselle. Muutama koki lentokentän mahdollisen työllistävän vaikutuksen ja uudet harrastamahdollisuudet positiiviseksi.

Monia huolestutti, että hankkeen rakentamistoimet vaikuttavat jo käynnistyneen suoritettujen puuston harvennuksen ja maatöiden vuoksi. Olemassa olevista toimenpiteistä ja niitä koskevista ilmoituksista ja luvista ei ole ollut tarpeeksi tietoa saatavilla. Lentokentän ekologisuutta vaadittiin arvioitavaksi, sillä kuntaa tulisi kehittää kohti ekologista ja kestävästä yhteiskuntaa. Koettiin, että kierrätysmateriaalien käytölle on hankkeessa taloudellinen, ei niinkään kierrätyspoliittinen motiivi.

Paikallisyhdistys on arviointiohjelman kuulutusajankana järjestänyt tapahtuman paikallisille asukkaille Hirvihaavan Sarvikodassa, josta uutisoi 13.11.2018 Mäntsälän Uutiset.

Hankevaihtoehdot ja vaikutusalueen rajaus

Lentokentän rakentamista vastustaneet kokivat pääosin, että alue sopii muuttaa enintään raivatuksi pelloksi nollavaihtoehdon mukaisesti. Kritisoitiin, että 0-vaihtoehto ei kuvaa lähtökohtaisesti alueen alkuperäistilaa, koska puustoa on hakattu, maata on tasattu, ja palautteen antajien mukaan alueelle on tuotu maa-ainesta ja mahdollisesti betonia. Moni koki, että alue pitäisi ennallistaa takaisin metsäksi.

Esitettiin lisättäväksi vaihtoehto, jonka mukaan alueella toimisi vain kierrätysmateriaalien käsittelyalue, eikä kenttää toteuteta.

Hankkeen tarpeellisuus kyseenalaistettiin. Hyvinkään kaupungilla on lentokenttä alle 20 km päässä, jonka toimintaa tulisi tutkia ja kehittää uuden kentän rakentamisen sijaan. Kaikkien vaihtoehtojen taloudellinen kannattavuus on selvitettävä.

Korostettiin, että lentokentän vaikutukset ulottuvat kolmen kunnan alueelle: Tuusula, Hyvinkää, Mäntsälä.

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Selvitettävä, täyttääkö hanke valvonta- ja laadunhallinnan vaatimukset, ns. MARA-asetuksen (Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa, 843/2017) mukaisesti. Maantäytössä käytettävän kierrätysmateriaalin (betonimurske, tiilimurske, polttokuona) määrää on seurattava ja raportoitava. Puhdistetussakin kuonassa on liukenevia metalleja, joten on selvitettävä kuonan laatu ja mitä ympäristölle haitallisia aineita siitä voi liueta.

Maahan on suunniteltu upotettavan valtavia määriä betonia. Jos aluetta käytetään maankaatopaikkana, on sinne rakennettava suojausrakenteet ja pohjan eristys.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Jo käynnistyneiden metsä- ja maatöiden vaikutuksista pohjaveteen, soihin ja vesistöihin oltiin huolissaan. Koettiin, että vesistöissä pitäisi tehdä alkumittaukset ennen betonilouheen tuomista alueelle.

Hankealueen ympäristön taloudet, eläintilat sekä mm. Leiriniemen leirikeskus (Järvenpään seurakunta), ovat kunnallistekniikan ulkopuolella, saaden juoma- ja talousvetensä kaivoista. Pohjavesien ja kaivo-/talousvesien pilaantuminen rakentamisen sekä toiminnan aikana leviävien aineiden vaikutuksesta on estettävä. Vaikutukset talousvesikaivoihin on arvioitava esitettyä laajemmin. Arviointiohjelman mukainen porakaivoista otettava käyttövesi ei riitä lentokentän toimintojen mukaisiin tarpeisiin.

Vesistövaikutuksia kohdistuu Mustijokeen, sekä lentokenttäalueen länsiosasta Ohkolanjoen kautta Keravanjokeen ja Keravanjärveen.

Rakennetulta lentokenttäalueelta sade- ja sulamisvedet kerääntyvät nopeasti hetkellisinä pulsseina vastaanottavaan vesistöön. Purkuojaksi kaavailtu Heinisuonoja on pitkälti perattua ojaa, joka kulkee kuivatun Kyynärojärven läpi jatkuakseen pelto-ोजना. Hulevedet valuvat 4 km melko vapaasti Mustijokeen. Alavalla maalla pintavalutuskenttien ja riittävien saostusaltaiden tekeminen on hankalaa. Riskinä on vettä pidättävien muodostelmien liian pieni mitoitus ja pulsseina tulevan kuormituksen hetkellinen korostuminen vesistössä. Ylivirtaamakausiona valumavedet saattavat lisätä myös ojien eroosiota ja sitä kautta vastaanottavan vesistön kiintoaine- ja ravinnekuormaa. Lentokenttäalue lisää purkualueen ojitustarvetta.

Rakentamisen seurauksena betoni- ja tiilimurskasta, sekä kuonasta irtoaa myrkkyinä mm. raskasmetalleja, sulfiittia ja klorideja. Lentokoneiden tankkaus, koneiden pesu, kiihdytysautokisat ja huoltoasema tankkauspisteineen aiheuttavat riskin öljyn ja polttoaineiden leviämisestä maastoon. Lisäksi lentokentän pienhiukkaspäästöt ja renkaista irtoava kumipöly, voivat kulkeutua vesistöihin. Rengaspöly sisältää mikromuovihiukkasia, joiden vesistö- ja eliöstövaikutuksista ei ole riittävästi tietoa.

Luontovaikutukset

Lentokenttää suunnitellaan keskelle Ridasjärven-Hirvihaavan laajaa yhtenäistä ja rakentamatonta metsäaluetta (MLY). Hanke rikkoo kaavan mukaisen, maakuntatasolla merkittävän ekologisen verkoston viheryhteyden, ja vaikeuttaa luonnonsuojelutavoitteiden saavuttamista. Yhteys Mustametsän ja pohjoisen ikimetsän välillä on merkittävä, mm. hirvieläimille ja liito-oravalle. Viheryhteyden merkittävyyttä yhtenä viimeisistä luonto-yhteyden ylläpitäjistä Keskiseltä-Uudeltamaalta Hämeen korpiin, korostettiin.

Mustametsän Natura-alueen kaltaiset vanhan metsän alueet ovat Etelä-Suomessa harvinaisia. Erään mielipiteen antajan mukaan hankealueen läheisyydessä olevissa metsissä ei ole tehty muokkaavia toimenpiteitä 50 vuoteen. Toteutetulla metsänraivauksella ja maatoilla, on jo vahingoitettu monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää metsämanteretta kosteikkoineen.

Mielipiteissä on esitetty huoli hanke-alueella ja sen läheisyydessä mahdollisesti esiintyvien uhanalaisten tai rauhoitettujen lajien osalta. Melu suurella alueella, estää nisäkkäiden ja lintujen kommunikointia ja karkottaa ne alueelta. Mustametsän Natura-alueella on runsas linnusto, ja siellä tavataan lintudirektiivin liitteen I lajeista mm. viirupöllö, helmipöllö, pohjantikka ja pikkusieppo. Myös läheisellä Kivilamminsuu –

Pitkästenjärvet Natura-alueella pesii useita lintudirektiivin lajeja, mukaan lukien viiru- ja varpuspöllö, sekä metso. Matalalla lentävillä lentokoneilla on visuaalisesti ja melun osalta tutkimusten mukaan negatiivisia vaikutuksia linnuille.

Hankealueen itäpuoleinen pelto on toiminut teerien soidinalueena, mutta havaintojen mukaan teeret ovat hävinneet pellolta jo aloitettujen töiden seurauksena. Alueella on lisäksi havaintoja maakotkasta ja kentän lähipellot toimivat välilasku- ja levähdyspaikkoina tuhansien lintujen syys- ja kevätmuutolle (mm. hanhia, joutsenia). Keravanjärvi, noin 2 km päässä lentokentästä, on merkittävä lintujärvi. Lentokoneiden nousut ja laskut tapahtuvat viheralueiden ja Keravanjärven läheisyydessä, lintujen muuttoreiteillä ja levähdyspaikoilla.

Hankealueen ympäristön riistanhoidosta ja riistalaskennasta vastaava Ohkolan Metsästysseura on ottanut kantaa hankkeeseen todeten sen supistavan riistakantaa, rikkoen soidin- ja pesimisalueita, sekä supistamalla eläinten ja lintujen elinpiiriä entisestään. Kannanotossa on huomioitu alueen riistakantojen heikkenneen jo valtateiden (Lahden pikatie, Helsinki-Lahti moottoritie, Hanko-Hyvinkää-Porvoo tie) ja oikoradan rakentamisen yhteydessä. Erityisesti metsokannan heikentyminen entisestään on vaarana hankkeen yhteydessä.

Alue on Hyvinkään, sekä Mäntsälän meluselvityksissä kartoitettu hiljaiseksi alueeksi. Yhtenäisen metsäalueen suojelu, sekä käyttö hiljaisena retkeily- ja virkistyskäyttöalueena on otettava huomioon. Myös Keravanjärvellä on virkistyskäyttöä, joten se on otettava huomioon herkkänä alueena.

Lentokentän haitalliset vaikutukset on estettävä. Mustijokea on kunnostettu lohikaloille. Sekä Mustijoessa että Ohkolan- ja Keravanjoessa on mm. luontaisesti lisääntyvät taimenkannat, joiden tilaan hankealueen valumavesillä voi olla vaikutusta.

On esitetty huoli, että ilman ehkäiseviä toimenpiteitä maansiirtojen myötä alueelle voi levittäytyä haitallisia vieraslajeja. Mielipiteessä on esitetty lisäksi huoli, että arviointiohjelmassa esitetyt paahdeympäristöt eivät ole toimivia ratkaisuja, eikä niistä saada oikeaa hyötöä.

Melu- ja ilmanlaatuvaikutukset

Hankkeen meluvaikutukset (harrastelentäminen, kiihdytyskisat, ulkoilmakonsertit ja helikopterilennot) koettiin lähes yksimielisesti merkittävinä ja haitallisina tekijöinä niin asumisen kuin ympäristönkin kannalta. Yhden kommentin mukaan meluhaitat pystytään minimoimaan.

Rakentamisen ajalta tulee arvioida murskeajojen sekä mahdollisten räjäytystöiden meluvaikutus. Betonimurskauksesta sekä maa-aineksen käsittelystä aiheutuvan melun tason on arvioitava.

Helsinki-Vantaan ja Hyvinkään lentokenttien lentotoiminta ulottuu jonkin verran alueelle, jonka jo nyt osa mielipiteen esittäjistä koki häiritsevänä. Lähialueella alle 400 m (merenpinnasta) matalalla lentävien lentokoneiden ja helikopterien sekä kiihdytysajotapahtumien melu aiheuttaa suurta haittaa.

Hanke muuttaa alueen äänimaailmaa merkittävästi, sillä alueen ympäristössä ei esiinny nykyisellään juuri muuta kovaäänistä toimintaa. Korkealla lentävien matkustajakoneiden matalataajuisen äänen osa mielipiteen jättäjistä koki vähemmän häiritsevänä verrattuna pienkoneiden ja helikoptereiden aiheuttamaan meluun. Suurta vastustusta herätti melun lisääntyminen mahdollisesti ympärivuotisesti. Mahdolliset helikopterilennot yöaikaan aiheuttivat suurta vastustusta.

Melua aiheuttavien toimintojen, eriteltyinä rakentamisen ja toiminnan osalta, vaiheiden kesto, esiintyvyys ja melutaso, sekä leviäminen ympäristössä on otettava huomioon. Vaadittiin, että konserttien ja kiihdytysajojen meluvaikutukset tutkitaan myös arviointiselostuksessa.

Melumallinnuksissa on huomioitava melun kantautumiseen vaikuttavat tuulen suunta, maastonmuodot ja puusto. Selostuksessa on lisättävä karttoihin meluvyöhyke 50-55 dB, jota siinä ei nyt ole.

Koneiden lasku- ja noususuuntien toimivuus kaikissa eri tilanteissa kyseenalaistettiin. Lentoreittien suuntautuminen nousun jälkeen ja ennen laskutapahtumaa koettiin epäselvänä, jonka vuoksi edellytettiin, ettei lentäminen suuntaudu asutusten ja kylien ylle.

Rakentamisen (mm. murskeajot, räjäytystyöt, betonimurskaus, sekä maa-aineksen käsittely) sekä valmiin lentokentän ja sen oheistoimintojen vaikutukset ilmanlaatuun on selvitettävä ja ilmanlaatua seurattava.

Mielipiteissä otettiin kantaa hankkeen ilmastovaikutuksiin. Esitettiin mm. että lentokenttätoiminnot pitäisi keskittää alueille missä ei tarvitse raivata hiiltä sitovaa puustoa. Lentotoiminnan hiilijalanjälki tulisi huomioida hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa osana laajempaa ilmastovaikutusta. Lisäksi pyydettiin arviota siitä, kuinka suuri osa kentällä käytettävistä lentokoneista, helikoptereista ja kiihdytysautoista siirtyy vuoteen 2030 mennessä polttomoottorista sähkömoottoriin, ja kuinka sähköistyminen tulee vaikuttamaan nyt esitettyihin melutasoihin ja CO₂-päästöihin.

Vaikutukset maankäyttöön

Hanke on ristiriidassa alueen tähänastisen kehittämisen kanssa. Vaadittiin, että lentokenttähanke tulee ratkaista maakuntakaavan tasolla. Nykyisessä Uudenmaan maakuntakaavassa ja Uusimaa 2050-kaavaluonnoksessa alue on metsäaluetta. Maakuntakaavan viheryhteystarve ei ainoastaan turvaa metsäyhteyden säilymistä, vaan suunnittelumääräys edellyttää, että yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet. Lisäksi virkistykseen varatut tai siihen soveltuvat rakentamattomat alueet varataan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa mahdollisuuksien mukaan virkistyskäyttöön.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Suunnitelman mukaan kiivaimpaan lentoaikaan nousuja ja laskuja olisi 544 päivässä. Selvitettävä, miltä ilmatila näyttäisi kentän lähiympäristössä ja yleisimpien lentoreittien suunnassa eri lentoliikenteen määrillä. Pyydetty videomallinnusta asian hahmottamiseksi.

Maakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttää, että viheryhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa alueen maisema-arvot.

Vaikutukset liikenteeseen

Lentokenttä ja tapahtumatoiminta vaikuttavat kuormitukseen jo entisestään vaaralliseksi koetulla valtatie 25:lla. Tien oletetaan ruuhkautuvan erityisesti tapahtumien yhteydessä, sekä raskaan liikenteen määrän lisääntymisen johdosta. Selvitettävä, millaisia määriä ja mistä suunnasta eri toteutusvaihtoehdoissa liikennettä syntyisi, sekä mikä olisi kasvavan liikenteen turvallisuusvaikutus.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Alueen asukkaiden mukaan alue ei sovellu lentokenttäalueeksi. Maakuntakaava, jossa lentokenttämerkintää ei ole, on toiminut monelle asukkaalla lähtökohtana asuinalueen valinnassa. Hanketta on vastustettu myös henkilöhistoriallisiin syihin vedoten, katsoen että alueen historiallinen luonne muuttuisi liikaa lentokenttähankkeen myötä.

Koettiin, että toteutuessaan lentokenttä rikkoo maaseutumaisen rauhan. Jo nyt alueella tapahtuva lentäminen häiritsee asuinrauhaa. Alueen asuntojen arvon pelätään laskevan lentokentän rakentamisen johdosta. Lentokenttä vaikuttaa voimakkaasti etenkin lähialueilla loma-asuntojen ja kotien asumisen laatuun. Vaikutukset ulottuvat myös iltaan ja viikonloppuihin. Myös melu- ja pienhiukkaspäästöjen kasvun vaikutuksista ihmisten fyysiseen terveyteen ja henkiseen hyvinvointiin, oltiin huolissaan.

Lähes kaikki mielipiteen esittäjät kokivat lentokentän enemmän haittaa kuin hyötyä tuottavana, tosin huomiota kiinnitettiin myös kentän myönteisiin vaikutuksiin elinkeinotoiminnalle. Työllistämistä kuvaavat luvut olisi hyvä esittää. Myönteinen, mutta vain pieneen ryhmään kohdistuva vaikutus, on harrastusmahdollisuuksien lisääntyminen. Hankkeella koettiin olevan haitallisia vaikutuksia eläinten kasvatukseen lähialueilla. Hankkeen koettiin aiheuttavan kohtuutonta haittaa matkailuyrittäjille melun ja saasteen vuoksi. Pidettiin mahdollisena, että toteutuessaan monien paikallisten yritysten liiketoiminta voi lakata. Hanke on riski Mäntsälän kunnan maineelle luontoa arvostavana asuinpaikkana.

Hanke haittaa yleisesti ympäröivän alueen virkistystoimintaa mm. Keravanjärven rannalla ja Leiriniemen leirikeskuksessa. Mielipiteen antajan mukaan Keravanjärven rannalle on aiemmin suunniteltu karavaanialuetta, jonka yksi hylkäyksen syistä on ollut liiallinen meluhaitta lähitalojen asukkaille.

Hanke vaikuttaa alueella harrastamiseen ja metsästyksen. Hankealueesta kaakkoon nähden sijaitsee toimiva ampumarata. Uudenmaan liiton vuonna 2002 tekemän selvityksen mukaan ampumaradalla saattaa olla lentoturvallisuuden kannalta merkitystä.

Yhteisvaikutukset ja riskit

Maakaasuasema, noin 1 km etäisyydellä lentokentästä aiheuttaa yllentojen kohdalla vaaratilanteita. Myös läheiset radiomastot aiheuttavat lentotoiminnalle riskin.

Helsinki-Vantaan yhden kiitoradan lähestymisalue kulkee kentän läheisyydessä, ja tämä on huomioitava toiminnassa. Liikenne- ja viestintäministeriön Helsingin seudun yleisilmailukentän sijaintivaihtoehtoja koskevassa julkaisussa (2011) Helsinki-Vantaan lähestymisreitit ovat olleet kriittinen syy, miksi Mäntsälän Hirvihaaraan suunniteltu lentokenttää on rajattu pois tarkastelusta mahdollisena Malmin lentokentän korvaajana.

Muita kommentteja

Katsottiin että ilmoitetut lasku- ja nousumäärät ovat arvioitu liian alas, eikä toiminta ole esitetyn kaltaisena kannattavaa, eikä uskottavaa. Mikäli liikennemäärä nousee, kasvavat ympäristöön kohdistuvat haitat.

Hankekuvauksessa ei ole mainittu laskuvarjohyppyä, joten onko tämä kiellettyä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 3 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelman on laatinut Sitowise Oy, joka on konsulttina toteuttanut lukuisia erilaisia YVA-hankkeita. Arviointiohjelman laatimiseen osallistuneiden asiantuntijoiden osaamista on kuvattu ohjelmassa yleispiirteisesti.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi seuraaviin seikkoihin on syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankkeen ja ympäristön nykytilan kuvaus

Hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti on esitetty arviointiohjelmassa pääosin selkeästi.

Arviointiohjelmassa hankkeen ympäristön nykytilaa on kuvattu suppeasti. Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostukseen pitää täydentää kuvausta ympäristön ja hankealueen nykytilasta (252/2017, 17§). Esimerkiksi ohjelmassa ei ole kuvattu toiminta-alueen valumavedet vastaanottavien Heinsuonojan ja Mustijoen vedenlaatua ja hydrologiaa. Näitä tulee kuvata arviointiselostuksessa siinä määrin, kuin se toiminnan vaikutusalueen suhteen on tarpeellista.

Arviointiselostuksessa tulee esittää kartalla asutuksen lisäksi häiriintyvät kohteet, kuten virkistysalueet ja eläintilat.

Arviointiselostukseen tulee kuvata hakelämpölaitoksen koko, toiminta ja lupamenettely.

Arviointiselostuksessa tulee täydentää hankkeen edellyttämien lupien kuvausta. Lisäksi selostuksessa tulee kuvata tehdyt toimenpideilmoitukset, alueelle jo myönnettyt luvat sekä vireillä olevat lupa- ja hakemusprosessit. Selostuksessa on myös kuvattava eri menettelyjen (kaavoitus, tiesuunnitelma, YVA, luvat ja ilmoitukset) ensisijaisuusjärjestys ja hankkeen eri vaiheissa tarvittavat luvat ja suunnitelmat. Mikäli vesien johtamisella voi olla vaikutusta Heinsuonojan

kunnossapitoon, vesien johtamiseen on saatava joen järjestelytyötä varten perustetun ojitusyhteisön suostumus. Ellei suostumusta saada, vesien johtaminen edellyttää joko ojitustoimitusta tai vesilain mukaista lupaa.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa kuvattu vaihtoehto VE 0 ei edusta YVA-menettelyssä edellytettyä vaihtoehtoa eli hankkeen toteuttamatta jättämistä. Arviointiselostuksessa on otettava tarkasteluun uusi VE 0, joka kuvaa nykytilassa olevan alueen vaikutuksia. Tässä vaihtoehdossa tulee kuvata myös alueella tähän mennessä tehdyt toimenpiteet, mukaan lukien puuston korjaus, maaston muotoilu ja maa-ainesten sijoittaminen hankealueelle ja sen ulkopuolelle. Arviointiohjelmassa kuvattu VE 0 voidaan ottaa tarkasteluun vaihtoehtona VE 0+.

Arviointiselostuksessa on käsiteltävä kaikkia vaihtoehtoja samalla tarkkuudella ja ne tulee esittää yhteneväisellä tavalla vertailtavuuden helpottamiseksi. Arviotavien hankevaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuus tulee varmistaa.

Arviointiohjelman 2. liitteenä oleva estevaratarkastelu on huomioitava arviointiselostuksessa kunkin esitetyn vaihtoehdon osalta. Arviointiohjelmassa esitetty VE 4 kiitotien kulma pohjois-eteläsuunnassa on ristiriitainen suhteessa estevaratarkastelussa esitettyyn kiitotien linjaukseen. Arviointiselostuksessa on esitettävä vain vaihtoehdot jotka ovat mahdollisia kiitotien pituuden osalta, eli huomioitava mastot itä-länsisuunnassa. Gasum Oy:n kaasukeskuksen sijainnin osalta on huomioitava 370 m varoalue.

Vaikutusalueen rajaus

Merkittävien ympäristövaikutusten laajuus riippuu tarkasteltavasta muuttujasta. Yhteysviranomainen toteaa, että hankkeen vaikutusalueiden rajausta tulee tarkistaa arviointiselostukseen vastaamaan kunkin todennäköisesti merkittävän ympäristövaikutuksen todellista vaikutusalueita.

Arviointiselostuksessa tulee huomioida hankkeen kuntarajat ylittävät vaikutukset sekä maakunnallisen tarkastelun tarve.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Arviointiohjelmassa vaikutusten arviointi on pääosin kohdistettu hankkeen kannalta keskeisiin vaikutuksiin. Seuraavilta osin suunniteltua arviointia on täsmennettävä.

Yhteysviranomainen katsoo, että lisäksi tulee tarkastella hankkeen ilmastovaikutuksia ja niiden merkittävyyttä.

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Betonijätteen hyödyntämiselle on Suomessa hyväksytty käytettäväksi maksimiraekokoa 150 mm ja ns. MARA-asetuksen (843/2017) mukaisessa ilmoitusmenettelyssä on mahdollista hyödyntää betonijätettä, jonka raekoko on 90 mm. Arviointiohjelmassa lentokentän

pohjarakenteessa hyödynnettäväksi esitetyn betonijätteen, raekoko 400 mm, ja -louheen hyödyntämisen perusteet on arviointiselostuksessa esitettävä yksityiskohtaisesti. Muuten toiminta voidaan katsoa betonijätteen kaatopaikaksi.

Arviointiselostuksessa tulee huomioida asetuksen (843/2017) edellyttämät toimet kierrätysmateriaaleja koskien talousvesikaivojen läheisyydessä, lasten leikkipaikoilla ja luonnonsuojelutarkoitukseen osoitetulla alueella.

Maantasauksen ja -täytön kuvausta on tarkennettava. Murskaussuunnitelma (määrä, murskauksen sijainti hankealueella ja ajankohta sekä kesto) sekä materiaalin mahdollinen sijoittaminen hankealueelle tai hankealueen ulkopuolelle (etenkin VE 0) on esitettävä arviointiselostuksessa.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Arviointiselostuksessa tulee esittää arviot rakentamisen ja toiminnan aikaisista vaikutuksista vesienhoidon tavoitteisiin alapuolisissa vesimuodostumissa. Vaikutuksia tulee arvioida Ohkolanjoen (Keravanjoki) ja Hirvihaaranjoen (Mustijoki) osalta erikseen. Arviointi tulee tehdä laatutekijäkohtaisesti (pohjaeläimet, kalat, päällysläpät, fysikaalis-kemialliset tekijät).

Toiminnan pintavesivaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon sekä normaali- että poikkeustilanteessa aiheutuvat vaikutukset. Poikkeustilanne voi olla esimerkiksi polttoainevuoto onnettomuuden seurauksena.

Hankealuetta ei ole liitetty viemäriverkostoon. Arviointiselostuksessa tulee kuvata kunkin vaihtoehdon mukaisesti hanke-alueella muodostuvien kaikkien hule- ja jätevesien laatu, johtaminen, käsittelymenetelmät ja arvio saavutettavista puhdistustuloksista. Myös hulevesien käsittelyyn suunniteltujen säiliörakenteiden mitoitus ja rakenne tulee kuvata tarkemmin sekä arvioida käsittelyn toimivuutta eri virtaamilla ja myös poikkeustilanteissa. Betonijätealueiden suotovedet voivat olla huomattavan emäksisiä. Arviointiselostuksessa on kuvattava alueen valumavesien pH:n seuranta ja neutraloinnin järjestäminen siinä tilanteessa, mikäli haitallista pH:n nousua havaitaan. Arviointiselostuksessa tulee esittää ehdotus seurantajärjestelyistä liittyen muihinkin mahdollisiin merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin.

Pintavesien virtaussuunnat sekä virtaussuunnan ja vesitaseen muutokset koko hankealueella alueella tehtävän maanrakentamisen seurauksena tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Arviointiohjelman mukaan hulevesien vaikutuksesta talousvesikaivojen veden laatuun esitetään asiantuntija-arvio. Myös hankevaihtoehtojen vaikutus talousvesikaivojen antoisuuteen tulee arvioida.

Luontovaikutukset

Hankealueen välittömässä läheisyydessä, sen lounaispuolella sijaitsee Mustametsän Natura 2000 -alue ja hankealueen lounaispuolella noin kahden kilometrin etäisyydellä Kivilamminsuo-Pitkästenjärvet Natura 2000 -alue. Lyhyen lentokentän (hankkeen vaihtoehto VE 4)

vaikutuksista Mustametsän Natura 2000 -alueeseen on tehty Natura-arvio. Arviossa todettiin, että muut Natura 2000 -alueet ovat niin etäällä, ettei niille aiheudu merkittäviä vaikutuksia.

Yhteysviranomaisen katsoo, että tehty Natura-arvio ei ole kaikki hankkeen vaihtoehdot kattava eikä arviointiohjelmassa ole perusteltu sitä, ettei muihin Natura-alueisiin kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

Yhteysviranomaisen toteaa, että hankkeen toteuttaminen edellyttää hankkeen vaikutusalueella sijaitsevan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Mustametsän Natura 2000 -alueen osalta uutta ja kaikki vaihtoehdot kattavaa luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia. Arviointiohjelmassa on esitetty, että Mustametsän Natura-arviointi tehdään YVA-menettelyn yhteydessä.

Yhteysviranomaisen edellyttää lisäksi, että Natura-arviossa selvitetään ja perustellaan, onko hankkeella merkittäviä vaikutuksia myös muihin lähistöllä sijaitseviin Natura-alueisiin. Natura-arvio on esitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostuksen nähtävillä olevassa aineistossa.

YVA:n ja Natura-arvioinnin yhdistetyssä menettelyssä Natura-lausuntojen johtopäätökset sisällytetään arviointiselostuksesta annettavaan perusteltuun päätelmään ja lausunnot ovat kokonaisuudessaan päätelmän liitteenä.

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen, jos Natura-arvioinnit osoittavat hankkeen merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Arviointiselostuksessa on esitettävä eri vaihtoehtojen vaikutukset, maakuntakaavassa osoitetun viheryhteystarpeen toteutumiselle, sekä yhtenäisen metsätalousvaltaisen alueen (MLY) säilymiselle. Lisäksi on esitettävä lieventämistoimenpiteet, joilla ehkäistään haitallisia vaikutuksia maakuntatasolla.

Arviointiselostuksessa on esitettävä, kuinka lintujen pesimärauha turvataan meluvaikutuksen osalta, niin rakentamisen kuin erityisesti melua aiheuttavan toiminnankin aikana. Selvityksen pitää kattaa Mustametsän lisäksi muu meluvaikutuksen piiriin kuuluva lähiluonto.

Hankkeella on pelätty olevan haitallisia vaikutuksia uhanalaisen eläimistöön. Yhteysviranomaisen pitää arviointiohjelmaan sisällytettyä selvitystä kirjoverkkoperhosen osalta riittävänä. Viranomaistiedon mukaan hankealueella ei esiinny muita suojeltuja lajeja.

Melu- ja värinävaikutukset

Rakentamisen aikainen melu tulee laskea ja esittää, louhinta ja täyttösuunnitelmaan perustuen sellaisista ajankohdista ja tilanteista, joissa melun leviäminen lähiympäristöön on merkittävintä.

Vaikka laskennallisesti melutasot jäävät alhaisiksi kentän ympäristössä, voi lähiympäristö kokea toiminnan häiritsevänsä. Lähimpien asuinrakennusten osalta on esitettävä enimmäisäänitasot sekä äänialtistustasot. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että hankkeessa

tuodaan esille, millaisen äänenpainetason tyypilliset kentällä käytettävät lentokoneet aiheuttavat maanpinnalle, sekä tyypillisillä lentokorkeuksillaan lentokentän läheisyydessä. Lentotoiminnan vaikutusalueella olevien asuinrakennusten ääneneristykseen riittävyttä lentomelua vastaan on tarkasteltava.

Helikopterilennoista on tarkasteltu vain kentällä tapahtuvan toiminnan aiheuttamaa melua. Arviointiselostuksessa on tarkasteltava helikoptereiden arvioitujen lentosuuntien aiheuttamaa melua, erityisesti enimmäismelua, kohtuullisen matkan päähän.

Helikopterilentojen ja kiihdytysajojen melutason vaikutusta suhteessa suunniteltuun lasten leikkipaikkaan on syytä arvioida arviointiselostuksessa.

Arviointiselostukseen tulee sisällyttää tieto, suunnitellaanko kentälle lennokkien tms. lennättämistä, tai laskuvarjohyppy- ja taitolentotoimintaa. Lennokkien kohdalla on tarkasteltava, aiheutuuko lennätyksestä naapuruussuhdelaisissa esitettyä kohtuutonta haittaa. Mahdollisen hyppytoiminnan aiheuttamaa melua ja sen toistuvuutta asutuksen yllä tulee tarkastella siltä osin, minne laskuvarjohyppyjen nousukiertolennot ja taitolentoharjoittelu voidaan ohjata niin, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle tai loma-asutukselle.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) -periaatteen mukaisesti tulee esittää lieventämistoimet, joilla melun leviämistä ympäristöön voidaan kohtuullisin kustannuksin vähentää eri toiminnoista ja eri toimintavaiheissa. Tavoitteena tulee olla, että hankkeen rakentamisen ja käytön aikainen melu leviää mahdollisimman suppealle alueelle, ei pelkästään ohjearvojen täytyminen.

Tärinän osalta rakentamisessa on huomioitava maakaasuputken läheisyys ja sen aiheuttamat reunaehdot: etäisyys ja putkeen kohdistuva rasitus, sekä rajoitukset koskien maatayttöä ja täyttökorkeuksia.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Rakentamisen aikaista pölyämistä tulee arvioida hankkeen eri vaiheissa betonin murskauksen osalta sekä maa-ainesten osalta otto- ja täyttösuunnitelman mukaisissa tilanteissa. Pölyn syntymiseen ja leviämisen estämiseen liittyvät lieventämistoimenpiteet tulee esittää arviointiselostuksessa.

Hakelämpölaitoksen, hakekuljetusten ja yleisesti lisääntyvän tieliikenteen vaikutukset ilmanlaatuun on esitettävä.

Vaikutukset maankäyttöön

Hankealueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Voimassa olevan maakuntakaavan ratkaisu ei tue lentopaikan rakentamista. Maakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttää, että viheryhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet. Koska hankealueelle ei ole laadittu kuntakaavaa, ovat voimassa olevat maakuntakaavat ohjeena laadittaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa tai ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueen käytön järjestämiseksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeella on välittömiä vaikutuksia

kunnan yleiskaavaprosessiin. Vaikka kenttä olisi teknisesti mahdollista sijoittaa hankealueelle, ei sijainti välttämättä ole maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa, vaikutukset arvioivassa suunnittelussa mahdollinen.

Arviointiselostuksessa on kaavoituksen näkökulmasta avattava selkeästi, kentän muulle seudulliselle maankäytölle aiheuttamat rajoitukset, mukaan lukien virkistyskäyttö, eläintilat, riistanhoito, mahdolliset korkeat mastot. Lisäksi on esitettävä, mikä on hankkeen suhde kunta- ja maakuntakaavoitukseen ja erityisesti luonnosvaiheessa olevaan Uusimaa 2050 kaavaan.

Arviointiselostukseen tulee sisällyttää arvio siitä, onko kyseinen hanke maakunnallisesti merkittävä ja arvioitava eri vaihtoehtojen edellyttämää kaavasuunnittelua.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Kulttuuriperinnön osalta yhteysviranomaisella ei ole huomautettavaa. Hankealueella tai sen läheisyydessä ei tiettävästi ole arvokkaita kulttuuriympäristöjä, tai rakennushistoriallisia arvoja. Käytettävissä olevien tietojen mukaan ei ole odotettavissa, että hankealueelta löytyisi ennestään tuntemattomia muinaisjäänöksiä.

Maakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttää, että viheryhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa maisema-arvot. Eri vaihtoehtojen mukaisista täytöistä ja meluvallista, on esitettävä perspektiivikuvat näkymäsuuntiin esimerkiksi valtatie 25:lle. Muutokset maisemassa, sekä meluvallin ja puustoistutusten vaikutukset tulee esittää.

Liikennevaikutukset

Sekä hankkeen rakentamisen aikaiset että toiminnan aikaiset liikenteelliset vaikutukset tulee arvioida. Vaikutukset vaihtelevat hankevaihtoehdoittain. Vaikutukset tulee arvioida koko liikenteelliseltä vaikutusalueelta. Lisäksi tulee esittää arvio liikenneverkolla hankkeen seurauksena tarvittavista parantamistoimista koskien niin moottoriajoneuvoliikennettä, joukkoliikennettä kuin kevyttä liikennettä. Myös arvio tarvittavista rakentamisen aikaisista liikenneverkon parantamistoimista, kuten rakentamisen aikaisen kulkuyhteyden järjestämisestä alueelle, tulee esittää.

Valtatie 25 kuuluu pääväyliin eli niin sanottuun runkoverkkoon, jonka palvelutasosta annettu asetus tulee voimaan 1.1.2019. Maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta annettu asetus määrää siitä, millä periaatteilla pääväyliä kehitetään. Asetus on otettava huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Valtatie 25 kuuluu tason I pääväyliin, joilla on asetuksen mukaan turvattava pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Nopeusrajoituksen on oltava vähintään 80 km/h. Liittymien määrän on oltava rajoitettua ja niiden on oltava sellaisia, että ne eivät merkittävästi haittaa pääsuunnan liikennettä. Nämä kriteerit ohjaavat hankealueen kulkuyhteyden suunnittelua.

Arviointiohjelman kohtaa, jossa käsitellään hankkeen edellyttämiä suunnitelmia, lupia ja päätöksiä tulee täsmentää siltä osin kuin siinä

käsitellään tiesuunnitelman laadintaa. Hankealueelta haluttaisiin liittyä valtatielle 25. Tämä edellyttää tiesuunnitelman laadintaa, sillä runkoverkkoon kuuluville maanteille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa (laki liikennejärjestelmästä ja maanteista, 37 §). Edellinen tulee täsmentää tiesuunnitelman laadinnan perusteeksi arviointiohjelmaan.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon Valtatie 25 Hanko–Mäntsälä -kehittämiselvitys (2011), jossa hankealueen kohdalle on osoitettu uusi keskikaiteellinen ohituskaista, sekä tekeillä oleva kehittämiselvityksen päivitys.

Hankevaihtoehdossa 1 ja 2 alueelle on esitetty rekkaparkki. Mahdollisen rekkaparkin osalta tulee selvittää, soveltuuko sijainti rekkaparkille muun muassa raskaan liikenteen kuljetusreittien suhteen. Rekkaparkin sijoittamisen selvittämisessä tulee tehdä yhteistyötä Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne-vastuualueen kanssa.

Hankevaihtoehdossa 1 esitetty kiihdytysrata, joka toimisi myös tapahtumakenttänä, voi synnyttää huomattavan paljon liikennettä tapahtumien suurten yleisömaarien vuoksi. Tapahtumien tuottama liikennemäärä ja sen edellyttämät tilapäiset liikennejärjestelyt, kuten bussikuljetukset alueelle sekä tapahtumien aikainen pysäköintipaikkojen tarve ja sijoittaminen, tulee arvioida.

Hankevaihtoehdossa 1 on esitetty myös lasten leikkipaikka valtatie 25 varteen. Valtatie liikenteestä aiheutuu melua ja ilmanlaadun heikentymistä väylän varrella. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on selvitettävä, soveltuuko leikkipaikaksi osoitettu alue tähän tarkoitukseen melun ja ilmanlaadun näkökulmasta.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Yhteysviranomaisen katsoo, että vaikka arviointiohjelmissä on esitetty, että nousu- ja laskeutumisreitit ohjataan alueille, missä ei ole asutusta, on kaikki alueelle uutena tuleva lentotoiminta potentiaalisesti asutukselle häiriötä aiheuttavaa toimintaa. Lähimmät asutukset sijaitsevat vain noin 500 m päässä hanke-alueesta ja meluvaikutukset kantavat lasku- ja nousutapahtumia laajemmalle alueelle. Arviointiselostuksessa tulee selvittää, kuinka huomioidaan melu- ja ilmanlaatuvaikutukset ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen, asumiseen ja alueen virkistyskäyttöön ja harrastustoimille, sekä haitat vapaa-ajanasunnoille.

Yhteysviranomaisen edellyttää, että ihmisten terveyteen ja elinoloihin liittyen arviointiselostuksessa tulee tuoda esille mahdollisuudet korvaavan talousveden saantiin. Tämä koskee myös paikallisten yrittäjien, yhteisöjen ja vapaa-ajan asuntojen talousvettä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiselostuksessa on kuvattava selkeästi ihmisten elinoloihin kohdistuvat merkittävät haitat ja haittojen lieventämistoimenpiteet.

Yhteisvaikutukset

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että ilmailutoimintaa on Hyvinkäällä, Vihdissä, Hangossa ja Pyhtäällä. Kentällä saattaa olla vaikutusta

Helsinki-Vantaa lentoaseman toimintaan. Yhteisvaikutuksia on käsiteltävä arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomainen edellyttää, että vaikutukset Gasumin maakaasurunkoputkeen on arvioitava sekä normaali- että poikkeustilanteissa. Yhteisvaikutukset mahdollisen Destian maanottoluvan kanssa täytyy arvioida osana hanke-alueen läpi kulkevan tien käyttöä.

Ohjelmassa todetaan, että Heinsuonojan ja sitä ympäröivän ojaverkoston kunnosta vastaavat ojitusyhteisöt. Asiaa tulee arviointiselostukseen tarkentaa. Hirvihaaranjoen järjestelytyötä varten vuonna 1965 perustetun yhteisön kuivatusalue alkaa noin 500 metrin päässä hankealueesta. ELY-keskuksen tietojen mukaan yhteisöä ei ole lakkautettu. Näin ollen yhteisö vastaa uoman kunnossapidosta kuivatusalueellaan siten kuin vesilain 5 luvun 8 §:ssä säädetään.

Toiminnan aikaiset riskit

Vaikka lentokentällä ei käytetä jäänestoaineita, on hanke-alueelle suunnitteilla mm. polttoaineen jakelupisteitä, joilla voi olla maaperään tai vesistöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, jos polttoainetta pääsee vuotamaan maaperään.

Yhteysviranomainen edellyttää, että arviointiselostuksessa selvitetään lentoturvallisuuden osalta lentokorkeudelle sijoittuvien mastojen sijainti, sekä aiheutuuko läheisen ampumaradan käytöstä riskiä lentotoiminnalle.

Arviointiselostuksessa tulee selvittää, kuinka vältytään ylilentojen aiheuttamilta vaaratilanteilta, noin 1 km etäisyydellä sijaitsevan Gasumin maakaasuasema yllä ja läheisyydessä.

Muita huomioita

Arviointiselostuksessa tulee arviointiohjelmassa esitettyä yksityiskohtaisemmin kuvata arviointiselostuksen laatijoiden pätevyyttä.

Kaikissa kartoissa tulee olla kuvateksti, lähde ja mittakaava sekä selite, jotka näkyvät selkeästi. Alue on muuttunut vuoden aikana huomattavasti. Alueesta esitettävien valokuvien kuvatekstiin on syytä lisätä kuvausajankohta.

Arviointiohjelmaa ja –selostusta koskevien luontoselvitysten ja virtuaalimallien julkinen saatavuus on varmistettava. Ohjelmakuulutuksen aikana osa hyperlinkeistä ei ole toiminut tai selvitykset eivät ole olleet kansalaisten saatavilla.

Vaikutusten seuranta

Arviointiselostuksessa tulee esittää ehdotus merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin liittyvistä seurantajärjestelyistä.

Osallistuminen

Hankkeesta on pidetty YVA-menettelyn mukainen ennakkoneuvottelu 29.8.2018 Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Arviointiohjelman nähtävilläoloaikana 30.10.2018 järjestettiin yleisötilaisuus, jossa paikalla olivat hankkeesta vastaavan, konsultin, kunnan (3 henkilöä), maakuntaliiton ja yhteysviranomaisen edustajien lisäksi 54 henkilöä. Yleisötilaisuudessa käytiin keskustelua muun muassa hankkeesta, YVA-menettelystä ja osallistumisesta, hankkeen tarpeellisuudesta, alueen kaavoituksesta, hankkeen lupamenettelyistä ja valvonnasta. Keskustelussa esille nousivat myös hankkeen kesto, toimintojen sijoittuminen, louhintatapa, vesien johtaminen ja käsittely, vaikutukset vesistöihin ja pohjavesiin sekä vaikutukset viihtyisyyteen.

Arviointiohjelmassa on esitetty selkeästi osallistumisjärjestelyt. Arviointiin liittyvät aineistot ovat olleet nähtävillä myös internetissä Uudenmaan ELY-keskuksen YVA-sivuilla ja hankkeen omilla verkkosivuilla.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja tiedon lausunnon mielipiteiden esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/GlesMantsalaAeroYVA. Saadut lausunnot ja mielipiteet löytyvät osoitteesta www.ymparisto.fi/GlesMantsalaAeroYVA.

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa. Lausunnon arviointiohjelmasta on valmistellut suunnittelija Reetta Holopainen. Lausunnon on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut johtava asiantuntija Eija Lehtonen. Merkintä asian sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1066/2017) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018.

LIITE Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

TIEDOKSI Lausunnon antajat
Mielipiteiden esittäjät
Sitowise Oy / Timo Huhtinen

LIITE**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU****Maksun määräytyminen**

Arviointiohjelmasta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on vaativassa hankkeessa (18-24 henkilötyöpäivää) 12 000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Tämä asiakirja UUELY/413/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/413/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Autere Tuomas 20.12.2018 15:37

Ratkaisija Lehtonen Eija K 20.12.2018 15:39